

Chanchal Kumari v. Kewal Krishan (Gujral, J.)

(16) ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਵੀਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2-16 ਕਨਾਲਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ, ਇਸ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖੂਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਰਡਰ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰੋ ਟੈਂਟੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਟੋਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(19) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ 1964 ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 2505 ਅਤੇ 553 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ * ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਜੇ.

ਚੰਚਲ ਕੁਮਾਰੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1966 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 48-ਐਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

6 ਜਨਵਰੀ 1972 ਈ.

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ਼, ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV) — ਸੈਕਸ਼ਨ 12(1) (ਏ) — ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ—ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ—ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਪੂਰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੇਰਾ ਕੈਪੁਲਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਾਰਨਾ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਸੰਪੂਰਨਤਾ" ਦੇ ਇਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਰਦ ਅੰਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼। ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਪੂਰਨ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 9)

28 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਐਸ ਕੇ ਹੀਰਾਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬੀ ਕੇ ਝਿੰਗਨ।

ਐਮਐਸ ਸੇਠੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ ਉਜ਼ਰਾਲ , ਜੇ. —(1) ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1)(a) ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੰਚਲ ਕੁਮਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 9 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, 31 ਦਸੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਭਰੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਵਾਸੀ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਟੈਸਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਘੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ: -

"ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ? 2

(2) ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ; ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ 6 ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਮਰਦ ਅੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਪਤੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵੀਰਜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵੀਰਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਮਾਮਲਾ

ਕੋਈ ਵੀਰਜ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਪੁੰਸਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵੀਰਜ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵੀਰਜ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਭੋਗ ਨੂੰ ਆਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧੂਰਾ ਸਭੋਗ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਡੀਵਦਾ ਵੈਕਟੇਸ਼ਵਰਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਡੀਵਦਾ ਨਾਗਮਣੀ (1), ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ (2) ਅਤੇ ਯੁਵਰਾਜ, ਦਿਗਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੁਵਰਾਣੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੁਮਾਰੀ (3) ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ।

(4) ਯੁਵਰਾਜ ਦਿਗਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਸੁਪ੍ਰਾ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵੈਦਿਲਿੰਗਮ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਪੁੰਸਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਮਲੀ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀਰਜ

ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਦੋ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। *ਯੁਵਰਾਜ ਇਗਵਿਜੇ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

(5) *ਗੁਡੀਵਾਦਾ ਵੈਕਟਾਸਵਰਾਗਓ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) *ਰੰਗਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਅਰਵਿੰਦਮਾਲ (4)* ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :-

"ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ 1*34 ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਰਦ ਅੰਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਨਾਲ ਹੀ' ਜੀਵਿਤ ਸ਼ੁਕਾਣੂਆਂ ਵਾਲੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ' "

- (1) ਏਆਈਆਰ 1962 ਏਪੀ 151.
- «2) ਏਆਈਆਰ 1963 ਪੀ.ਬੀ. 114.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 137.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1957 ਸੇਡ. 243.

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਟੀ. ਰੰਗਾਸਵਾਮੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ।

6. ਵਿੱਚ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ (2), ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤੀ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਪਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸਮਰੱਥਾ. ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿੱਖਣ ਐਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਗਾਊਂ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :-

“ਪਤੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ, ਜੋ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਤੀ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ, ਘਬਰਾਹਟ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਾਂ ਹਿਸਟੀਰੀਆ। ਜੇ ਉਸਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਡੀ ਨੇ ਆਰ. ਵੀ. ਆਰ. (5) ਵਿੱਚ ਕਾਮਮਿਸ਼ਨਰ ਬੁਸ਼ ਜੇਮਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਇਰੇਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ,

(5) (1952) 1 ਸਾਚੇ. ER 1194.

Chanchal Kumari v. Kewal Krishan (Gujral, J.)

ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਸੰਭਵ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

(7) ਆਰ ਦੇ ਕੇਸ (5) ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਤੀ ਲਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਵੀਰਜ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਟਾਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਤੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬੁਸ਼ ਜੇਮਜ਼ ਨੇ 'ਸੰਪੂਰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬੈਕਸਟਰ ਬਨਾਮ ਬੈਕਸਟਰ (6) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜੇਵਿਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ " ਵਿਆਹ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੱਖੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ "। - ਸਮੀਕਰਨ 'ਸੰਪੂਰਨਤਾ' ਦਾ ਅਰਥ "ਵੇਰਾ ਕੋਪੁਲਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ" ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫ਼ਾਈਟ ਬਨਾਮ ਫ਼ਾਈਟ (7) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ , "ਕਿ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਦਾਖਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕੁਝ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਾਰਨਾ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ " ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਵੇਰਾ ਕੋਪੁਲਾ' ਵਿੱਚ ਇਰੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(8) ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਕਾਸ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਇਟਸ ਇੰਟਰੋਪਟਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਬੈਕਸਟਰ ਵੀ. ਬੈਕਸਟਰ (6) ਅਤੇ ਫ਼ਾਈਟ ਬਨਾਮ ਫ਼ਾਈਟ (7) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਜਾਂ 'ਇਰੈਕਟਿਓ' ਅਤੇ 'Intromisio' ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਵੀਰਜ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਇੰਦਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।

(9) ਸਮੀਕਰਨ 'ਉਪਭੋਗਤਾ ' ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ

(6) (1947) 2 ਸਾਰੇ. ER 886.

(7) (1948) 2 ਸਾਰੇ. ER 1S1.

ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਰਦ ਦੇ ਅੰਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਪੂਰਨ ਸੰਜੋਗ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(10) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਇਨੋਈ ਆਧਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ. ਐਸਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਬੀ ਏਵੀਡਬਲਯੂਐਲ, ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ।- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1406.

6 ਜਨਵਰੀ 1972 ਈ.

ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ (1952)- ਨਿਯਮ 68 —ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ— ਕੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ—ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ—ਕੀ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 68 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਦ-ਖ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਬੇਲਗਾਮ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ। ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਆਈਆਰਆਰ ' ਬਰਾਬਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। . ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ